

červené krvinky (ERYTHROCYTY)

- obsahují červené barvivo **HEMOGLOBIN**, jehož součástí je prvek **Fe**
- hemoglobin váže a přenáší kyslík, oxid uhličitý červené krvinky nepřenášejí
- okysličená krev = světle červená, odkysličená krev = tmavě červená
- hemoglobin váže i oxid uhelnatý – velmi nebezpečné!!! (důležité jsou revize kotlů, komínů, kamen) – první pomoc ? **postiženého vytáhnout na vzduch + volat záchranku**
- typ červených krvinek určuje krevní skupinu - vypiš krevní skupiny: **A, B, AB, O**
- tvoří se (kde?) **v červené kostní dřeni**, zanikají ve slezině
- transfúze je: **krev se odebere dárci a dá se pacientovi – pozor – oba stejná krevní sk.**
- autotransfúze: **krev se odebere pacientovi do zásoby a pak se dá pacientovi zpět v případě potřeby (provádí se při plánovaných operacích)**

bílé krvinky (LEUKOCYTY)

- zajišťují **IMUNITU** (požírají mikroby + vytvářejí protilátky)
- imunita vrozená – tělo má zásobu protilátek v krevní plazmě
- imunita získaná aktivní – tělo si samo vytvoří protilátky proděláním nemoci (= princip očkování, kdy tělu naočkujeme „oslabenou nemoc“)
- imunita získaná pasivní – protilátky jsou do těla vpraveny (např. lékařem)
- inkubační doba = **doba, než se projeví první příznaky nemoci**
- karanténa = **pacient je izolován od ostatních (JAK?), aby je nenakazil**
- epidemie = **nakažlivá nemoc zasáhla velké území (okres, kraj, stát, ...)**
- pandemie = **celosvětová epidemie – nemoc zasáhla více kontinentů**
- a ještě doplníme: **infekce = nákaza, infekční = nakažlivý - DOPLŇ DO SEŠITU!!**

krevní destičky (THROMBOCYTY)

- zajišťují srážení krve = ochrana těla před vykrvácením
- princip spočívá v přeměně tekuté bílkoviny fibrinogenu na vláknitou bílkovinu fibrin
- vlákna vytvoří síť, která ucpe ránu – vznikne strup
- rozlišuj: sražlivost krve = přirozený jev, ale tvorba sraženiny v cévách, aniž by byly poraněny, je život ohrožující stav – sraženina TROMBÓZA může ucpat drobné cévky v srdci, v mozku